

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

М. В. Євтушенко

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійної роботи з дисципліни

«Ліцензування та патентування діяльності»

*(для студентів 5 курсу денної форми навчання напряму підготовки
8.070908 «Геодезія, картографія та землевпорядкування»)*

Харків ХНАМГ 2010

Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Ліцензування та патентування діяльності» для студентів 5 курсу денної форми навчання напряму підготовки 8.070908 «Геодезія, картографія та землевпорядкування». / Укл.: М. В. Євтушенко. – Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 16 с.

Укладач: М. В. Євтушенко

Рецензент: канд. юрид. наук Міхно О. І.

Рекомендовано кафедрою правового забезпечення господарської діяльності, протокол № 3 від 24 листопада 2009 р.

ВСТУП

Ми живемо у світі, який бурхливо розвивається, де ведеться гостра конкурентна боротьба за право домінувати зі своєю продукцією на певних ринках. Крім традиційної матеріальної продукції все більше місце на ринку займає інтелектуальна продукція, що дає змогу спеціалістам вести мову про формування окремих ринків з купівлі-продажу інтелектуальної власності.

XXI століття стане століттям економіки, заснованої на знаннях, у якій інтелектуальна власність буде головною рушійною силою.

Досвід розвинених країн показує, що саме по собі виробництво вже не є визначальним чинником зростання економічних показників, воно повільно поступається місцем науці, розвитку нових технологій. У зв'язку з цим питома значущість інтелектуальної власності в житті людей зростає вже не щодня, а щогодини.

Інтерес до інтелектуальної власності пов'язаний у першу чергу із можливістю отримання додаткового прибутку від монопольного використання нових технічних рішень або продажу патентів та ліцензій. Створення, використання і реалізація інтелектуальної власності можуть принести її власнику значні матеріальні кошти. Підтвердженням цьому є відомі фірми, які створили свій капітал не тільки на розробці нових технологій та продуктів, але й на продажу ліцензій на них по всьому світу.

Інтелектуальна власність компаній стає все більш цінним активом нематеріальної властивості, особливо це стосується до галузей, де важливе місце мають не стільки виробничі потужності, скільки доходність патентів, товарних знаків та інших нематеріальних активів.

З проголошенням в Україні курсу на створення ринкової економіки найважливішим стимулом активізації господарської діяльності стає конкуренція, що направлена на включення у цей процес об'єктів промислової власності – важливого інструменту технологічного й економічного розвитку держави.

Відповідно до Конституції України, що гарантує кожному громадянину свободу наукової технічної творчості, наша незалежна держава створює власні механізми захисту прав промислової власності, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

З метою використання з максимальної вигоди від існуючих чи набутих об'єктів інтелектуальної власності необхідно своєчасно забезпечити їх правову охорону за діючим національним законодавством, а також на підставі міжнародних угод реалізовувати на комерційній основі й слідкувати за порушниками виключних прав, що впливають із охоронних документів.

Питання охорони і використання інтелектуальної власності в сучасних умовах переходу до ринкових відносин починають відігравати важливу роль у комерційній, підприємницькій і виробничій діяльності підприємств та установ усіх форм власності.

З визнанням об'єктів промислової власності як товару зростає інтерес до питань оформлення прав на об'єкти промислової власності та їх використання. Сьогодні ці питання набувають великої ваги у комерційній, підприємницькій, виробничій і зовнішньо економічній діяльності підприємств.

Патентна система, яка функціонує в Україні з 1992 року, створює сприятливі умови для забезпечення правового регулювання відносин, що виникають у зв'язку зі створенням, правовою охороною, використанням та захистом прав на об'єкти промислової власності. Правові засоби захисту вже набутих прав містяться у Кримінальному, Цивільному, Митному кодексах України і Кодексі України про адміністративні правопорушення.

Інтелектуальна власність, що охороняється тепер у більшості країн світу, в сучасних мовах є одним з найпотужніших стимуляторів прогресу розвитку суспільства.

З.М. 1.1. Система охорони промислової власності. Міжнародні зв'язки промислової власності

Лекція: Поняття права інтелектуальної промислової власності.

Законодавство України й міжнародне законодавство про інтелектуальну/промислову власність

1. Поняття права інтелектуальної промислової власності.
2. Промислова/інтелектуальна власність в Україні.
3. Законодавство України та міжнародне законодавство про інтелектуальну/промислову власність.

Основні питання для самостійного вивчення:

Поняття права інтелектуальної /промислової власності відповідно до міжнародних конвенцій, законодавство в галузі охорони промислової власності.

Промислова/інтелектуальна власність в Україні. Етапи становлення та створення в Україні сучасної охорони промислової власності, її удосконалення та розвиток. Створення національного патентно-інформаційного фонду і довідково-пошуковий апарат з використанням сучасних інформаційних технологій. Завдання Департаменту інтелектуальної власності.

Теми рефератів:

1. Інтелектуальна власність та її місце в соціально-економічному розвитку суспільства.
2. Види інтелектуальної діяльності.
3. Науково-технічна діяльність у суспільстві.
4. Становлення системи правової охорони результатів інтелектуальної власності.
5. Становлення і розвиток законодавства України про інтелектуальну власність.

Лекція: Об'єкти й суб'єкти права промислової власності

1. Патентне законодавство та його характеристика.
2. Об'єкти патентних прав.
3. Суб'єкти патентних прав.

Основні питання для самостійного вивчення:

Патентне законодавство і його характеристика. Поняття та характеристика патентного права. Патент, як охоронний документ. Строк дії

патенту. Документи, що регулюють охорону прав на об'єкти промислової власності. Об'єкти патентних прав. Суб'єкти патентних прав. Правова охорона «ноу-хау». Особливості укладання договорів на передачу «ноу-хау».

Теми рефератів:

1. Законодавство України, що регулює відносини у сфері патентного права.
2. Міжнародно-правова охорона промислової власності.
3. Міжнародні угоди, що регулюють відносини у сфері патентного права.
4. Міжнародне співробітництво у сфері патентного права.
5. Об'єкти права інтелектуальної власності.
6. Об'єкти промислової власності.
7. Об'єкти нетрадиційних рішень.

3.М. 1.2. Економіко-правові відносини щодо об'єктів патентного права. Комерційна реалізація промислової власності

Лекція: Оформлення заявок на об'єкти промислової власності

1. Правова охорона винаходу.
2. Правова охорона корисної моделі.

Основні питання для самостійного вивчення

Правова охорона винаходу на Україні та за кордоном. Основні умови надання правової охорони винаходу: новизна, неочевидність, винахідницький рівень. Корисність, промислова придатність. Правова охорона корисної моделі на Україні та за кордоном. Основні умови надання правової охорони корисним моделям: новизна, придатність для промислового використання, винахідницький рівень.

Теми рефератів:

1. Оформлення прав на об'єкти промислової власності.
2. Охорона та захист прав об'єктів промислової власності.
3. Видача охоронного документу на об'єкти промислової власності.
4. Права і обов'язки суб'єктів інтелектуальної власності, що впливають із охоронних документів.
5. Винахід, як об'єкт промислової власності, його використання та охорона.

6. «Ноу-хау», як об'єкт промислової власності, його використання та охорона.

7. Патент як охоронний документ права промислової власності.

Лекція: Укладання ліцензійного договору на об'єкти промислової власності

1. Передача технологій і спеціальне законодавство про передачу технологій.

2. Поняття, зміст ліцензійного договору й порядок його укладання.

2.1. Типовий ліцензійний договір, його зміст і порядок укладання.

2.2. Укладання договору на «ноу-хау»

Основні питання для самостійного вивчення:

Передача технологій і спеціальне законодавство про передачу технологій. Форми передачі технологій на світовому ринку. Основні форми передачі технологій. Методи, які використовуються при комерційній передачі та придбанні технологій: продаж, ліцензування, ноу-хау. Класифікація ліцензійних договорів. Спеціальне законодавство про передачу технологій. Зміст договорів про передачу технологій. Поняття, зміст ліцензійного договору і порядок його укладання відповідно до законодавства України та міжнародного законодавства. Суттєві умови договору. Види ліцензій. Типовий ліцензійний договір, його зміст і порядок укладання. Укладання договору на «ноу-хау».

Теми рефератів:

1. Договори у сфері науково-технічної діяльності та їх загальна характеристика.
2. Договори на створення об'єктів промислової власності.
3. Договори на використання об'єктів промислової власності.
4. Реєстрація договорів про передачу прав на об'єкти промислової власності.
5. Поняття, предмет та юридична природа ліцензійного договору.
6. Види ліцензійних договорів.
7. Ліцензійні угоди, їх структура та класифікація.
8. Порядок укладання ліцензійних договорів.
9. Укладання ліцензійного договору на «ноу-хау».
10. Управління майновими правами суб'єктів промислової власності.

Лекція: Судовий порядок захисту права на об'єкти інтелектуальної промислової власності

1. Процедура вирішення суперечок у судовому порядку.
2. Цивільно-правові засоби захисту промислової власності.
3. Кримінальна відповідальність за порушення патентних прав.

Основні питання для самостійного вивчення:

Процедура вирішення суперечок у судовому порядку. Захист права на об'єкти промислової власності. Об'єкти та суб'єкти права захисту. Порушення прав об'єктів промислової власності. Адміністративний порядок захисту права на винахід, корисну модель і промисловий зразок. Цивільно-правові засоби захисту прав авторів на об'єкти промислової власності. Кримінальна відповідальність за порушення патентних прав.

Теми рефератів:

1. Захист права інтелектуальної власності.
2. Загальні положення про систему захисту прав інтелектуальної власності.
3. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності.
4. Цивільно-правовий захист патентних прав.
5. Кримінально-правовий захист права інтелектуальної власності.
6. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності.

7. Проблеми та перспективи розвитку інтелектуальної власності в Україні.

Завдання для самостійного вирішення

Починаючи вирішувати завдання, треба передусім уважно вивчити відповідний матеріал в літературі, ознайомитись з нормативними актами. Перелік нормативних актів надається у методичних вказівках.

Рішення повинно являти собою розгорнуту і обґрунтовану відповідь на поставлені запитання, а також на питання, що виникають в результаті логічного аналізу умов завдання. Відповіді повинні містити посилання на відповідні нормативні акти, їх назву, ким і коли вони прийняті.

1. Під час обідньої перерви слюсар товарного цеху Міняйло розповів і запропонував працівникам, які разом з ним працювали, про те, щоб вдосконалити молотки магнітами, які використовуються для виготовлення тари таким чином, щоб скоротити процес виготовлення цієї тари. Міняйло пояснив, яким чином реалізувати його ідею у життя. Цю розмову почув механік Корнюшин і через 8 днів надав до свого підприємства раціоналізаторську пропозицію разом із зразком устрою, описом запропонованого устрою та кресленнями, за допомогою яких можливо виготовити цей устрій. Підприємство визнало ідею Корнюшина раціоналізаторською пропозицією і видало йому відповідний документ. Коли про це дізнався Міняйло, він звернувся до підприємства з вимогою визнати його автором раціоналізаторської пропозиції. Після відмови підприємства про визнання Міняйло автором раціоналізаторської пропозиції, він звернувся до суду з вимогою про визнання його автором. Із подібними вимогами звернулися слюсар Сергіїв і Седов, які брали участь у виготовленні зразка.

Чи відповідають діючому законодавству вимоги Міняйло, Сергієва і Седова ? Як Ви вважаєте, яке буде прийнято рішення щодо цієї справи ?

2. Грачов знайшов засіб знищення шкідливих тварин садових рослин шляхом посадки між кущами полині. Про це він написав у своїй статті, яку надіслав до спеціального журналу, що її і надрукував. Через деякий час Грачов дізнався про те, що у сусідньому селі орендне підприємство використовує його винахід і пред'явив йому свої матеріальні вимоги, які полягали в тому, щоб орендне підприємство сплачувало кошти за використання його ідеї, яка захищена патентом.

Що таке винахід, як об'єкт цивільних прав, і які його ознаки? З якого часу можна розглядати результат творчості як винахід? Коли автор винаходу має право на винагороду?

3. Біляєв надав до патентного відомства заявку про визнання як винахід його наступної ідеї: чашки із сигнальним устроєм, який вмонтований у ручку. Звуковий сигнал чути тоді, коли рідина, яка наливається до чашки досягає рівня, який загрожує переповненням. На погляд експерта патентного відомства пропозиція Біляєва не має ознак винаходу із наступних підстав: 1) рівень рідини може визначатися візуально 2) існує запатентований винахід, який обмежує переповнення рідиною ванн у квартирах, таким чином використовується один і той же принцип. У своїх запереченнях, Беляєв вказував, що його ідея і принцип відповідають ознакам винаходу, так як вона може використовуватися особами, які не мають зору, і таким чином він у своєму винаході використовував нову ідею.

Що таке винахід, як об'єкт цивільних прав та які його ознаки? Яке може бути прийняте рішення щодо цієї справи ?

4. Слюсар автобази запропонував підприємству, де він працює, новий засіб фарбування автомобілів. Коли він запропонував підприємству оформити його ідею як раціоналізаторську пропозицію, то підприємство відмовило йому в цьому на тій підставі, що на сусідньому підприємстві вже використовується ця ідея і на цьому підприємстві вона також використовується протягом трьох місяців.

Яке технічне рішення може бути визнаним як раціоналізаторська пропозиція? Як ви вважаєте: чи є підстави у підприємства визнати запропоновану ідею раціоналізаторською пропозицією?

5. Іноземна компанія 21 травня 2010 року надала до Патентного відомства заявку на патентування електрогазонокосилки. На час отримання Патентним відомством заяви про видачу патенту, на його розгляді вже знаходилася аналогічна заява від фізичної особи, що надійшла 14 березня 2010 року. Після того, як про ці обставини було повідомлено іноземну компанію, вона надала довідку, яка була видана Патентним відомством Франції, в якій стверджувалося, що іноземна компанія надала заявку на патент у січні 2010 року і нею був отриманий патент на винахід 17 квітня 2010 року.

Які існують правила визначення пріоритету на винахід? Хто із заявників має пріоритет у даному випадку?

6. Проектне підприємство 19 лютого 2010 року направило документи для видачі двом працівникам підприємства патенту на винахід іонізаційної люстри, яка в процесі експлуатації здійснює не тільки освітлення приміщення, а також іонізацію повітря і приміщення. 22 лютого 2010 року до Патентного відомства надійшла аналогічна заявка від Лебедева, яка була відправлена із Росії 20 січня 2010 року.

Які існують правила визначення пріоритету на винахід? Хто із заявників має пріоритет у даному випадку? Кому в даному випадку буде виданий патент?

7. Два автори винаходу отримали висновок експертизи про відмову авторам у видачі патенту внаслідок того, що відомості про їх винахід були опубліковані і крім того, запропонована ними модель двигуна експонувалася на виставці. Автори заперечили проти висновків експертизи за тими підставами, що ними була опублікована інформація про запропоновану ними модель двигуна у журналі, який виходить на підприємстві. Що стосується участі у виставці, то модель двигуна дійсно експонувалася на виставці у період з 15 травня до 22 травня 2010 року, але заявку на винахід вони надали 17 червня 2010 року. Заперечення авторів надійшли до Патентного відомства на розгляд.

Який порядок видачі патенту на винахід? Яке рішення може прийнято по запереченням авторів?

8. Громадянин Канади Сенгер надав заявку до Патентного відомства на видачу йому патенту на винахід засобу лікування екземи ігловколюванням. У видачі патенту йому було відмовлено, не дивлячись на висновки експертизи з тих підстав, що запропонований засіб лікування екземи не має ознаки винаходу. Сенгер звернувся із вимогою про видачу патенту, посилаючись на те, що патентне відомство Канади видало йому патент.

Які умови видачі патенту? Як Ви вважаєте, чи є підстави для видачі патенту ?

Запитання

для самостійного вивчення та заліку з дисципліни

1. Предмет, система і метод права інтелектуальної власності.
2. Інтелектуальна власність та її місце в соціально-економічному розвитку суспільства.

3. Види інтелектуальної діяльності.
4. Науково-технічна діяльність у суспільстві.
5. Становлення системи правової охорони результатів інтелектуальної власності.
6. Поняття права інтелектуальної власності.
7. Види права інтелектуальної власності.
8. Становлення і розвиток законодавства України про інтелектуальну власність.
9. Загальні положення законодавства про інтелектуальну власність.
10. Міжнародні угоди, що регулюють відносини у сфері патентного права.
11. Міжнародно-правова охорона промислової власності.
12. Міжнародне співробітництво у сфері патентного права.
13. Державне управління інтелектуальною власністю.
14. Об'єкти права інтелектуальної власності.
15. Об'єкти промислової власності.
16. Об'єкти нетрадиційних рішень.
17. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
18. Автори – творці об'єктів права промислової власності.
19. Заявники, як суб'єкти права промислової власності.
20. правонаступники, як суб'єкти права промислової власності.
21. Оформлення прав на об'єкти промислової власності.
22. Охорона та захист об'єктів промислової власності.
23. Видача охоронного документу на об'єкти промислової власності.
24. Права і обов'язки суб'єктів інтелектуальної власності що впливають із охоронних документів.
25. Виникнення суб'єктивних прав промислової власності.
26. Особисті немайнові права на об'єкти промислової власності.
27. Майнові права суб'єктів промислової власності.
28. Права суб'єктів промислової власності, що впливають із охоронних документів.
29. Обов'язки суб'єктів промислової власності.
30. «Ноу-хау», як об'єкт промислової власності, його використання та охорона.
31. Винахід, як об'єкт промислової власності, його використання та охорона.
32. Корисна модель, як об'єкт промислової власності, його використання та охорона.

33. Патент як охоронний документ права промислової власності.
34. Оформлення заявок на об'єкти промислової власності відповідно до законодавства України.
35. Оформлення заявок на об'єкти промислової власності відповідно до міжнародних конвенцій.
36. Припинення правової охорони об'єктів промислової власності.
37. Договори у сфері науково-технічної діяльності та їх загальна характеристика.
38. Договори на створення об'єктів промислової власності.
39. Договори на використання об'єктів промислової власності.
40. Реєстрація договорів про передачу прав на об'єкти промислової власності.
41. Поняття, предмет та юридична природа ліцензійного договору.
42. Види ліцензійних договорів.
43. Ліцензійні угоди, їх структура та класифікація.
44. Порядок укладання ліцензійних договорів.
45. Укладання ліцензійного договору на «ноу-хау».
46. Управління майновими правами суб'єктів промислової власності.
47. Патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах.
48. Умови патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах.
49. Договір про патентну кооперацію та його використання при патентуванні об'єктів промислової власності.
50. Управління майновими правами об'єктів промислової власності.
51. Представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені) та їх повноваження.
52. Державні інспектори з питань інтелектуальної власності та їх повноваження.
53. Захист права інтелектуальної власності.
54. Загальні положення про систему захисту прав інтелектуальної власності.
55. Судовий порядок захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності.
56. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності.
57. Цивільно-правовий захист патентних прав.
58. Кримінально-правовий захист права інтелектуальної власності.
59. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності.
60. Проблеми та перспективи розвитку інтелектуальної власності в Україні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України [Текст] /Офіційний вісник України. – 2003. - №11.- Ст. 462.
2. Господарський процесуальний кодекс України [Текст]: офіц. текст: від 21 червня 2001р. [Текст]: Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 36. – Ст.188.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Текст]: офіц. текст: від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. Додаток до №51. Ст.1123.
4. Цивільний кодекс України [Текст]: офіц. текст: Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003р. – Кн.4: Право інтелектуальної власності 5.
5. Положення «Про Державного інспектора з питань інтелектуальної власності». [Текст]: постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002р. №674 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004р. №369).
6. «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі» [Текст]: [закон України офіц. текст: від 1 червня] // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №2000р. №177-III із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 21 грудня 2000р №2188 // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №8 – Ст.37.
- 7.«Про затвердження положення про Державний департамент інтелектуальної власності» [Текст]: постанова Кабінету Міністрів України від 20.06. 2000 р. №997 // Збірник урядових актів України.
8. Положення «Про Державний департамент інтелектуальної власності» [Текст]: постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2000 р. №997.

Основна література

1. Паризька конвенція про охорону промислової власності (прийнята на Дипломатичній конференції в Парижі в 1883 р., розвинена Мадридським протоколом 1981 р.) зі змінами та доповненнями.
2. Угода про торгівельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода TRIPS), підписана 1995 р.
3. Страсбурська угода про Міжнародну патентну класифікацію, підписана 1971р. зі змінами і доповненнями.
4. Локарнська угода про введення Міжнародної класифікації промислових зразків (Локарнська угода), підписана в 1968р.
5. Договір про патентну кооперацію (Договір РСТ), підписаний у 1970 р., переглянутий у 1979 р. та 1984р.
6. Гаазька угода про міжнародне депонування промислових зразків, підписана в 1925 р., зі змінами і доповненнями.

Додаткова література

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність. [Текст]/В.Д. Базилевич// Підручник. - К. :«Знання», 2006.
2. Підпригора О.А. Право інтелектуальної власності [Текст]/ За ред. О.А. Підпригори //К.:2004.
3. Волынец Р.Э.Я. Коммерческая реализация изобретений и «ноу-хау» (на внешних и внутренних рынках [Текст]/ Р.Э.Я. Волынец//-М.: Юристь, 1999.
4. Евдикомова В. Н. Передача технологий: правовое регулирование правоприменительная практика [Текст]/ В. Н. Евдикомова//-М.: ИНИЦ Роспатента 2001.
5. Мухопад В.И. Лицензионная торговля:маркетинг, ценообразование, управление [Текст]/ В.И. Мухопад // - М. : ИНИЦ Роспатента 2000.
6. Мухопад В.И. Международная торговля лицензиями: Уч. пособие [Текст]/ В.И. Мухопад // - М.: ВНИИПГ, 1994.
7. Плотников В. Ю. Плотникова Е. Н. Патентование изобретений и продажа лицензий на внешнем рынке [Текст]/ В. Ю. Плотников, Е. Н. Плотникова //- М.: ЗАО Бизнес-школа «Интел-синтез».1999.
8. Правила рассмотрения и регистрации договоров об уступке патента и лицензионных договоров о предоставлении права на использование изобретения, полезной модели, промышленного образца [Текст]/ - М.: ВНИИПИ, 1996.
9. Корчагин А. Г. Золотых Н.И. Правовые аспекты передачи технологий на коммерческой основе [Текст]/ А. Г. Корчагин, Н.И. Золотых // - М.: ИНИЦ Роспатента, 2000.

Навчальне видання

Євтушенко Марина Вікторівна

«ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТА ПАТЕНТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ»

Методичні вказівки
для самостійної роботи з дисципліни

Для студентів 5 курсу денної форми навчання напряму підготовки
8.070908 «Геодезія, картографія та землевпорядкування»

Відповідальний за випуск *А.І. Кубах*
Редактор *З.І. Зайцева*
Комп'ютерне верстання *І.В. Волосожарова*

План 2010 поз. 337М

Підп. до друку 0 .04.2010 р.	Папір офісний
Друк на ризографі	Формат 60x84 1/16
Тираж 50 пр.	Ум. друк. арк. 0,8
Зам. №	

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001